

**KUJAWSKO-POMORSKI
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA**

Toruń, dnia 5 listopada 2021 r.

WIOŚ-DTo-DzI.7041.1.37.2021.ES

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 11 ust 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2021 r. poz. 779 z późn. zm.) oraz art. 106 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735z późn. zm.)

postanawiam

negatywnie zaopiniować spełnienie wymagań określonych w ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach dla uznania za produkt uboczny wywaru melasowego wraz z płynami powstającymi ze sterylizacji i płukania kadzi wytwarzane przez BIOETANOL AEG Sp. z o.o., ul. Bydgoska 4, 87-140 Chełmża.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 20 października 2021 r., znak: ŚG-I-G.7245.7.11.2021 Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego zwrócił się do Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska z wnioskiem o wydanie opinii dla zgłoszenia uznania za produkt uboczny wywaru melasowego wraz z płynami powstającymi ze sterylizacji i płukania kadzi, wytwarzane przez BIOETANOL AEG Sp. z o.o., ul. Bydgoska 4, 87-140 Chełmża.

W dniach 2 - 3 listopada 2021 r. przeprowadzono analizę złożonej dokumentacji dotyczącej ww. sprawy oraz protokołu kontroli TOR 113/2021 przeprowadzonej w dniach 17.08. – 5.10. 2021 r.

Spółka zajmuje się produkcją alkoholu etylowego z melasy buraczanej. Eksploatuje instalację składającą się z dwóch części tj. fermentacji oraz destylacji. W trakcie produkcji alkoholu etylowego wytwarzany jest wywar melasowy o zawartości około 8-12 % suchej masy oraz płyny powstające ze sterylizacji i płukania kadzi fermentacyjnych. Za pomocą instalacji przesyłowej wywar i płyn ze sterylizacji i mycia kadzi transportowane są do 8 zbiorników magazynowych o łącznej pojemności 800 m³, znajdujących się na terenie zakładu. Następnie wywar jest wykorzystywany rolniczo jako nawóz.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach przedmiot lub substancja, powstające w wyniku procesu produkcyjnego, którego podstawowym celem nie jest ich produkcja, mogą być uznane za produkt uboczny, niebędący odpadem, jeżeli są łącznie spełnione warunki określone w tym przepisie.

Zgodnie z art. 10 pkt 1 ww. ustawy o odpadach dalsze wykorzystanie przedmiotu lub substancji musi być pewne: zagospodarowanie wywaru melasowego wraz z płynami powstającymi ze sterylizacji i płukania kadzi (zwane dalej wywarem) następuje na drodze wykorzystania nawozowego na użytkach rolnych. Ponieważ wywar w czystej postaci używany do bezpośredniego nawadniania może powodować degradację gleby ze względu na swoją kwasowość, dlatego zalecana jest regulacja kwasowości do ok pH 7,0. Jak wynika ze zgromadzonych materiałów, wywar wytwarzany w Bioetanolu poddawany jest korekcie kwasowości.

Zgodnie z art. 10 pkt 2 ww. ustawy o odpadach przedmiot lub substancja mogą być wykorzystywane bezpośrednio bez dalszego przetwarzania, innego niż normalna praktyka przemysłowa: wytwarzany wywar jest wykorzystywany rolniczo jako nawóz. Ze względu na

swoistą kwasowość wywaru należy go buforować wapnem i magnezem. Wywar można stosować sezonowo ze względu na wegetację roślin. W związku z tym Spółka poza sezonem zmuszona jest do jego magazynowania. Odbywa się to w zbiorniku ziemnym znajdującym się w m. Skąpe. Właścicielem zbiornika jest Przedsiębiorstwo Budowy Dróg w Bielczynach Piotr Guranowski. Spółka przedstawiła Umowę Przechowania wywaru zawartą z PBD w Bielczynach Piotr Guranowski.

Zgodnie z art. 10 pkt 3 dany przedmiot lub substancja muszą być produkowane jako integralna część procesu produkcyjnego: w wyniku produkcji alkoholu etylowego surowego metodą fermentacji melasowej powstaje nieodłącznie wywar. Nie istnieje żadna możliwość by podczas wyżej wymienionego procesu nie powstał wywar.

Zgodnie z art. 10 pkt 4 dana substancja lub przedmiot muszą spełniać wszystkie istotne wymagania, w tym prawne, w zakresie produktu, ochrony środowiska oraz życia i zdrowia ludzi, dla określonego wykorzystania tych substancji lub przedmiotów i wykorzystanie takie nie doprowadzi do ogólnych negatywnych oddziaływań na środowisko, życie lub zdrowie ludzi: wywar jest powszechnie stosowny w rolnictwie jako nawóz. Zostało to potwierdzone przez Spółkę przedłożoną Ekspertyzą wydaną przez Samodzielną Pracownię Gorzelnictwa w Instytucie Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego w 2010 r., z której wynika, że nawożenie pól wywarem wymusza stosowanie buforowania wapnem i magnezem gleby.

Stosowanie wywaru jako nawozu jest ograniczone ze względu na wegetację roślin i warunki atmosferyczne. Również zawarte w wywarze związki organiczne mogą powodować powstawanie uciążliwości zapachowej podczas wprowadzania ich do gleby lub w czasie magazynowania. Natomiast technologia produkcji alkoholu nie stwarza możliwości ograniczenia wytwarzania wywaru. Stąd miejsce magazynowania wywaru jest bardzo ważnym elementem mogącym wpływać na negatywne oddziaływania na środowisko i życie ludzi. Wywar poza zakładem jest magazynowany w zbiorniku o poj. 32071,2 m³ w miejscowości Skąpe. Za spełnianie wymogów prawnych i technicznych oraz utrzymanie sprawności technicznej zbiornika odpowiada właściciel p. P. Guranowski. Jest to otwarty zbiornik otoczony wałem ziemnym. Wokół zbiornika w najbliższym otoczeniu znajdują się pola orne. Przy silnych wiatrach lub przy wysokich temperaturach powietrza dochodzi do rozchodzenia się uciążliwego zapachu ze zbiornika, co zostało potwierdzone w trakcie oględzin podczas kontroli prowadzonej w okresie od 17.08.2021 do 5.10.2021 r. Jednocześnie kubatura zbiornika oraz brak barier odorowych przyczynia się do zwiększenia uciążliwości zapachowej. Uciążliwość ta była również przedmiotem skarg mieszkańców w latach ubiegłych odnotowywanych przez tut. Delegaturę.

Podczas kontroli przeprowadzonej w dniach 25.08.-24.09.2021 r. w Przedsiębiorstwie Budowy Dróg w Bielczynach Piotr Guranowski (właściciela zbiornika) stwierdzono nieprawidłowości w eksploatacji zbiornika. Nieprawidłowości były związane z zanieczyszczeniem gruntu wywarem przy zbiorniku i w miejscu postoju cystern, mające wpływ na uciążliwość zapachową i zagrożenia dla gleby (wbrew art. 16 ustawy o odpadach). Ujawniono również przypadki stosowania wywaru o temperaturze wyższej niż przewiduje instrukcja stosowania Chepotu Plus (stanowiącego handlową nazwę preparatu wytworzonego na bazie wywaru) przez firmę Piotra Guranowskiego. Ponadto kontrola wykazała, że właściciel zbiornika od momentu rozpoczęcia użytkowania nie poddawał zbiornika okresowym przeglądom eksploatacyjnym (wbrew art. 62 ustawy Prawo budowlane). W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych pobrano próby wywaru ze zbiornika w m. Skąpe. Wyniki badań wykazały występowanie bakterii z grupy E. Coli, co może wskazywać na kontakt wywaru ze ściekami bytowymi.

W trakcie ww. kontroli stwierdzono również, że uciążliwość zapachowa wykraczała daleko poza teren zbiornika. Przy silnych wiatrach lub wysokiej temperaturze powietrza uciążliwość zapachowa przekraczała typowe uciążliwości związane z daną działalnością, o czym świadczą liczne interwencje okolicznych mieszkańców zgłaszane do WIOŚ. We wniosku nie przedłożono dokumentów dotyczących podjęcia środków zapobiegawczych odorom

lub metod ograniczenia emisji zapachów. Uciążliwość zapachowa wywaru negatywnie wpływa na samopoczucie okolicznych mieszkańców powodując stany rozdrażnienia, obniżenia nastroju. W związku z powyższym należy także przytoczyć art. 6 ust. 2 Prawa ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1973), który mówi, że przedsiębiorca podejmujący działalność jest obowiązany do kierowania się przezornością oraz podjęcia wszelkich możliwych środków zapobiegawczych negatywnie wpływających na środowisko.

Orzeczenia sądów (np. II OSK 2524/17) wskazują, że brak norm prawnych obowiązujących w przedmiocie oddziaływań odorowych powstałych podczas eksploatacji instalacji nie wyklucza zastosowania przepisów ochrony środowiska. Wobec powyższego należy dążyć do przeciwdziałania oddziaływaniom odorowym w celu stopniowej ich eliminacji oraz ograniczania zakresu ich skutków teraz i w przyszłości. W tym celu należy podejmować działania prawne, techniczne i organizacyjne, których celem jest zmniejszenie ich oddziaływania na życie lub zdrowie ludzi (pod pojęciem zdrowia należy rozumieć zarówno zdrowie fizyczne jak i psychiczne). Zatem wpływ ten mieści się w ustawowym pojęciu oddziaływania na środowisko, które definiowane jest przez art. 3 pkt 11 ustawy Prawa ochrony środowiska rozumianego również jako oddziaływanie na zdrowie ludzi. Ponadto zgodnie z art. 3 pkt 49 ww. ustawy uciążliwość zapachową należy potraktować jako zanieczyszczenie rozumiane jako emisję, która może być szkodliwa dla zdrowia ludzi.

Magazynowanie wywaru w sposób opisany w niniejszym postanowieniu prowadzi do negatywnych oddziaływań na środowisko, życie lub zdrowie ludzi. Brak przedstawienia jakichkolwiek działań zmierzających w kierunku zwalczania nieprzyjemnego zapachu w otwartej przestrzeni o każdej porze roku, a w szczególności w okresie wiosenno-letnim.

W związku z powyższym stwierdzić należy, że wywar melasowy wraz płynem powstającym ze sterylizacji i płukania kadzi wytwarzane przez BIOETANOL AEG Sp. z o.o., ul. Bydgoska 4, 87-140 Chełmża, nie spełniają warunków uznania substancji objętych zgłoszeniem za produkt uboczny, określonych w art. 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ze względu na niespełnianie warunku zapisanego w art. 10 pkt 4 w zakresie negatywnych oddziaływań na środowisko, życie lub zdrowie ludzi prowadzonej działalności w zakresie sposobu magazynowania substancji.

Mając powyższe na uwadze postanowiono jak w sentencji.

Pouczenie

Na postanowienie Stronie służy zażalenie zgodnie z art. 106 § 5 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 735).

Z up. KUJAWSKO-POMORSKIEGO
WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA

mgr Adam Nadolski
Kierownik Działu Inspekcji w Toruniu

Otrzymują:

1. Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego,
Plac Teatralny 2, 87-100 Toruń
2. a/a (ES)

Do wiadomości:

1. BIOETANOL AEG Sp. z o.o., ul. Bydgoska 4, 87-140 Chełmża